

Volkswagen, geen doorsnee Duits concern

[Achtergrond](#) - 16 oktober 2015 - Auteur: Wiebke Pittlik

Volkswagen is een bijzonder Duits bedrijf. Niet alleen heel groot, maar vooral ook heel erg verweven met de politiek. *Dieselmoot* maakt dat pijnlijk duidelijk.

Het *Volkswagengesetz* - In veel artikelen over het schandaal waarin Volkswagen momenteel is verwickeld, komt de term voorbij. Een eigen wet, symbool voor de bijzondere positie van Volkswagen. Officieel heet die wet overigens *Gesetz über die Überführung der Anteilsrechte an der Volkswagenwerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung in private Hand (VWGmbHÜG)*, maar in de volksmond dus *VW-Gesetz*.

De Volkswagenwet bepaalt dat de deelstaat Nedersaksen aandeelhouder is en vetorecht heeft over de belangrijke beslissingen van het concern. Dit werd zo afgesproken in 1960 toen het bedrijf - ooit opgericht door de nazi's - werd geprivatiseerd. De minister-president van Nedersaksen is lid van de [Raad van Toezicht](#) van Volkswagen. Hierdoor is een toch al sterke verwevenheid tussen de politiek en het voor Nedersaksen zeer belangrijke autoconcern geïnstitutionaliseerd.

De [Frankfurter Allgemeine Zeitung](#) somt moeiteloos talrijke voorbeelden op van Volkswagen-managers of bestuurders die in de politie actief werden en politici die nauw bevriend zijn met Volkswagenmanagers. Bij 'Auto-kanzler' Schröder was dit misschien nog wel het zichtbaarst, maar ook met Merkel heeft het concern korte lijnen, beschrijft de krant.

Werknemersinspraak

Door de concernstructuur hebben werknemers van Volkswagen uitzonderlijk veel inspraak. De Raad van Toezicht bestaat uit 20 leden, van wie de helft vertegenwoordigers van de aandeelhouders en de andere helft vertegenwoordigers van de werknemers. Het personeel kiest zeven werknemers en drie vertegenwoordigers van de vakbonden. Omdat de Raad van Toezicht met tweederde meerderheid moet instemmen met een besluit over een productiestandplaats kunnen werknemers bij Volkswagen sluiting van een fabriek verhinderen.

En daar houdt het niet op; de oud-voorzitter van de grootste vakbond IG Metall zit ook in de Raad van Toezicht, hij was de afgelopen maanden zelfs voorzitter ad interim na het vertrek van Ferdinand Piëch. De politici, de vakbondsmensen en de managers hebben daardoor onderling nauwe banden en om het nog ingewikkelder te maken zijn er ook nog de leden van de rijke families die van oudsher veel invloed hebben, zoals de familie Porsche, waartoe ook langjarig Volkswagen-regent Piëch behoort. Die was eerst bestuursvoorzitter en later voorzitter van de Raad van Toezicht.

Bedrijfscultuur

In 2005 kwam al eens naar buiten waar dat toe kan leiden: leden van de ondernemingsraad werden door het management gepaaid met seksreizen en hoeren. Een [gênante affaire](#) die ook de politiek raakte, vooraanstaande SPD'ers hadden immers belangrijke functies bekleed binnen het bedrijf.

Volkswagen wordt steevast beschreven als een zeer hiërarchisch geleid bedrijf. Nu blijkt dat het concern op grote schaal heeft gefraudeerd, wordt de angstcultuur als een van oorzaken genoemd dat het zo ver heeft kunnen komen. Tegenspraak werd niet geduld. Nu *Dieselfgate* veel van de oude reuzen van hun troon stoot, is er een kans dat de bedrijfscultuur toch eindelijk verandert. De nieuwe topman Matthias Müller heeft door dat daar behoefte aan is: "Volkswagen moet weer voor meer integriteit staan. Niet alleen op papier, maar altijd en overal", zei hij in een persverklaring bij zijn aantreden.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/13538/volkswagen-geen-doorsnee-duits-concern>